

ВПЛИВ КОРОНАВІРУСУ НА СЕКТОР ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ КИТАЮ

Весь світ зараз знаходиться в агонії: карантин, інфляція, смерть, падіння індексів, криза. Економіка не страждала так навіть при світовій фінансовій кризі 2008-2009 рр. Найбільших втрат зазнала країна, з якої все й почалося - Китай.

Звичайно, якщо подивитися на ті заходи, що прийняла Китайська республіка, то все це є правильним: правильна політика, хороша стратегія боротьби з вірусом, жорсткі обмеження мобільності як на національному рівні, так і на місцевому. Але це все не могло не відбитися на економіці Китаю в цілому. Проаналізуємо цей вплив коронавірусу і обмежень на ринок фінансових послуг Китаю.

Лютий 2020 року виявився для фінансового ринку Китаю фатальним: падіння індексу ділової активності у виробничому секторі Caixin / Markit (PMI) до 35,7 в лютому 2020 року, найнижчого рівня з початку дослідження в квітні 2004 року, і значно нижчим від ринкового консенсусу в 45,7[2], падіння випуску продукції, нових замовлень, скорочення зайнятості, закриття кордонів на Місячний Новий рік через спалах COVID-19. Крім того, експортні продажі стрімко впали до рекордно низького рівня в історії у зв'язку з обмеженнями доставки і скасуванням замовлень. Ланцюг поставок також сильно постраждав, при цьому середні терміни поставки збільшувалися найшвидшими темпами, що спонукало фірми збільшувати використання поточних запасів. Що стосується цін, ціни на сировину зросли незначно, в той час як ціни на фабриках знизилися вперше за три місяці через збільшень запитів на продаж.

«Стагнація споживання в умовах епідемії коронавірусу дуже вплинула на сектор послуг», - пише Чженшен Чжун, директор з макроекономічного аналізу в SEVM Group [5].

Скорочення споживчих витрат значно зашкодило сфері послуг, піковим виявився місяць лютий, що і показує нам індекс Caixin / Markit (PMI). Це було перше падіння

нижче 50-бальною різницею, що відокремлює зростання від скорочення щомісяця вперше з моменту початку спостереження майже 15 років тому в кінці 2005 року. Різка корекція індексу, впливає з того, що багато малих і середніх підприємств, торгові центри, офіси, були змушені закритися через введення строгих обмежень, так як ці галузі є найбільш уразливими перед спалахом коронавірусу. Також в післявірусний період, Китаю потрібен сильний і потужний стрибок сервісу фінансових послуг та інших послуг, щоб вирівняти різкий спад в своїй економіці. Тож реакція Центрального банку Китаю не змусила довго себе чекати. Народний Банк Китаю (НБК) в зв'язку зі спалахом коронавірусу приймає і має намір вжити заходи щодо зниження процентних ставок по кредитах, щоб допомогти малим підприємствам впоратися з впливом коронавірусу. Йде активне виділення коштів для приватних китайських банків, для підтримки фірм, в тому числі тих, які виробляють обладнання, необхідне для стримування спалаху.

Існує також безліч припущень з приводу подальшого розвитку і відновлення фінансового сектора, сектора фінансових послуг і економіки в цілому. Беручи за приклад НБК, то Центральний банк може використовувати додаткове кредитування для фінансування продовження позик, зниження податків, орендної плати і скорочення процентних платежів і комунальних витрат. Центральний банк зробить невеликі, але регулярні і реформістські кроки, щоб знизити реальні процентні ставки, поліпшивши ліквідність, щоб стимулювати банки, підняти кредитування для невеликих і приватних компаній.

Також значний вплив вірусу вплинув і на страховий сектор Китаю. За дослідженнями Moody's Investors Service [3], страховий сектор зазнає обмежений прямий фінансовий вплив від спалаху коронавірусу. Особливо на це реагує провінція Хубей, де на страхування життя в 2019 році припадало 4% на весь Китай, і в 2020 вже у неможливості покривати страхування.[3] Також підвищився попит і на медичне страхування, що означає, якщо ж страхові компанії повально і зможуть виплачувати низькі вимоги медичної страховки, то за виплатами великих вимог доведеться звертатися до фонду страхування Китаю.

В цілому, хоч і на сьогоднішній день в Китаї вже 0 нових заражень коронавірусом, і поступово починає відновлюватися робота підприємств, компаній, підприємств сфери послуг, пов'язані з повсякденним життям, фірм, ітд. На 16 березня було відновлено роботу по всій країні більш ніж на 60%, проте, за даними Міністерства торгівлі, існує певний розрив з відновленням роботи на виробництві [4]. Так як для відновлення споживчих настроїв потрібен час, що призводить до скорочення числа клієнтів і зниження доходів підприємств, що означає, що мотивація для відновлення роботи є недостатньо сильною. Не дивлячись на те, що Китай може вийти з карантину раніше інших, він ще далекий від нормального стану, і уповільнення зростання в інших економіках призведе до зворотного зростання в Китаї і зменшить попит.

Щодо важкого експерієнсу Китаю, це може бути прикладом для України. В Україні на сьогоднішній день ще не катастрофічна ситуація, але прогнози вже не радують. Згідно з даними Департаменту стратегічного планування та макроекономічного прогнозування Міністерства розвитку економіки прогноз ВВП України на цей рік був переглянутий - наразі очікується падіння на 3,9% порівняно зі зростанням на 3,7%, яке прогнозувалося раніше, до початку світової кризи. Рівень безробіття становитиме 9,4% проти прогнозованого 8,1%, а падіння реальної заробітної плати складе 0,3% [6]. Середньорічний курс гривні прогнозується на рівні 29,5 грн за долар США (порівняно з 27 грн за долар США, прогнозованими у жовтні 2019 року)[6]. Зростання цін на споживчому ринку лише тимчасово прискориться до 8,7% (порівняно з 5,5% у попередньому прогнозі), і вже в наступному році повернеться до цільових 5% [6]. Якщо ж Китай подолав цей вірус і поступово збирається «ставати на ноги» і це буде дуже важко, то що можна казати про Україну, країну, економіка якої знаходиться на багато

рівней нижче китайської. Перш ніж, вже, почитає дуже страждати промисловий сектор України, аграрний сектор, експорт країни, валюта просідає з кожним днем та ін. Адже головним напрямом експорту вітчизняної продукції, аграрної продукції був Китай. Та у зв'язку з китайським карантинном, що був майже 4 місяці, український експорт значно постраждав. Наплив валюти в Українує прямо залежить від мігрантів що працюють закордоном, а у зв'язку з тим, що під час карантину всі кордони було закрито, та всі мігранти повернулись в Україну, наплив валюти знизився, що призвело до підйому курсу долара. Відповідно обмеження, що обули введені в Україні можна очікувати зниження ділової активності та страждання малого та середнього бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. McKinsey & Company. Leadership in the time of coronavirus: COVID-19 response and implications for banks [електронний ресурс]: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/ourinsights/leadership-in-the-time-of-coronavirus-covid-19-response-and-implications-for-banks>
2. National Bureau of Statistics of China. [електронний ресурс]: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/202003/t20200302_1729254.html
3. Moody's Investor Service. [електронний ресурс]: https://www.moody.com/research/Moodys-Chinese-insurers-face-limited-financial-impact-from-coronavirus-so--PR_1000002129
4. CNBC. China's economy. Coronavirus hits China's economy twice as financial contagion spreads across the globe. [електронний ресурс]: <https://www.cnbc.com/2020/03/20/coronavirus-hits-chinas-economy-twice-as-financial-contagion-spreads-across-the-globe.html>
5. CNBC. China's services activity plunges as new coronavirus wipes sales. [електронний ресурс]: <https://www.cnbc.com/2020/03/04/china-economy-caixinmarket-services-february-pmi-amid-coronavirus.html>
6. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. [електронний ресурс]: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=671cbaf4-7b1c-4ec5-a4af-10a852bc5a3e&title=UriadUtochnivMakroprognozNa2020-Rik>